

УДК 342.9

Олег Мандзюк,*канд. юрид. наук, голова
Інституту стратегічних ініціатив
Глобальної організації союзницького лідерства*

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена визначенню поняття та деталізації змісту аналітичної діяльності. Представлений авторський підхід до розуміння сутності, структури і завдання аналітики. Проаналізовані основні підходи до розуміння терміна «аналітика» у словниках, текстах законодавчих і нормативних актів, а також погляди провідних вітчизняних учених. Охарактеризовано термін «аналітика» щодо його вживання в інформаційній сфері. Проаналізовано аналітику як систему знань, до структури якої входять гносеологічна, соціальна, інформаційно-комунікативна, технолого-праксеологічна та правова компоненти. Окремо охарактеризовано кожну компоненту структури аналітики як системи знань.

Ключові слова: інформація, аналітика, методологія, правове регулювання, методологія аналітики, методологічна платформа здійснення аналізу.

Загальна постановка проблеми. Аналітична діяльність, будучи багатоаспектною і складною за своєю структурою, зазвичай розглядається в аспекті діяльності наукової, науково-технічної і прикладної. Вона має свої цілі, завдання, логіку реалізації. У результаті цієї діяльності створюються кінцеві інформаційні продукти, певні аналітичні документи. Тож дослідження такого феномена, як аналітична діяльність, потрапляє водночас у поле зору фахівців з методології науки (наукознавства), управлінців, психологів, освітан. А ще аналітична діяльність може розглядатися з позицій її рентабельності, гіпотетичної вартості створеного інформаційного продукту, попиту на нього на ринку інформації. Усе перелічене зумовлює необхідність глибинного дослідження не тільки самого поняття, а й суміжних із ним ключових понять. У подальшому це дасть можливість визначити межі та сфери правового регулювання, правовідносини між суб'єктами, порядок взаємодії суб'єктів і об'єктів, виявити критерії обмеження тих чи інших дій під час реалізації аналітичної діяльності.

Аналіз публікацій. Окремі аспекти правового регулювання аналітичної діяльності стали об'єктом наукового дослідження таких учених, як С. Алексєєв, Ф. Брецко, В. Горшенев, О. Зайчук, В. Копейчиков, С. Лисенков, Ю. Максименко, М. Марченко, Н. Оніщенко, П. Рабінович, О. Скакун та ін.

На рівні інформаційно-правових відносин окремі аспекти проблеми методологічних засад дослідження аналітичної діяльності у сфері інформаційного права відображені у працях Є. Бамбізова, В. Баскакова, В. Варенка, М. Дімчогло, І. Діордіці, В. Залізняка, Є. Збінського, В. Кір'ян, Б. Кормича, П. Матвієнко, А. Новицького, О. Кохановської, В. Ліпкана, О. Логінова, О. Мандзюка, А. Марущака, В. Політило, Л. Рудник, О. Стоєцького, І. Сопілко, К. Татарникової, В. Цимбалюка, К. Череповського, М. Швеця та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останнім часом у наукових працях, присвячених дослідженню різних аспектів інформацій-

ної діяльності, набув широкого вжитку термін «аналітика». Необхідність розгляду його семантики зумовлюється тим, що, по-перше, різко збільшилася частотність його вживання, по-друге, за словотворчою моделлю похідними від нього стали термінологічні словосполучення «аналітична діяльність», «інформаційно-аналітична діяльність» та деякі інші, які також активно використовуються на позначення певного роду діяльності.

Звернення до Великого тлумачного словника української мови засвідчує відставання лексикографічної практики від реалій застосування в текстах ключового сигніфікату. Так, у зазначеному словнику надається лише два значення терміна, а саме: «1. лог. Вчення про силогізми й доведення. 2. мат. Те саме, що аналітична геометрія» [1, с. 17].

Дещо ширше тлумачення надається у «Новому словнику іншомовних слів»: «Аналітика (гр.) – 1. Аналітична геометрія, застосування алгебри до геометрії. 2. Частина логіки, наука про основні елементи мислення. 3. Теорія аналізу. 4. У логіці Аристотеля – вчення про силогізми і доведення» [2, с. 58].

Згадка про Аристотеля у лінгвістичному визначенні поняття є не випадковою, адже саме йому належать праці «Перша аналітика» і «Друга аналітика», якими було закладено підвалини аналітичної діяльності. Античний філософ не тільки провів диференціацію аналітики й дослідництва, а й передбачив перетворення аналітики на окремий рід діяльності.

У текстах законодавчих і нормативних актів цей термін не застосовується, поки що він функціонує в межах наукового стилю. Тому є сенс більш детально дослідити його семантичне поле, спираючись на визначення, що містяться у наукових доробках. При цьому, враховуючи специфіку нашого дослідження, до уваги будемо брати лише ті публікації, що стосуються безпосередньо інформаційної сфери. Одразу зазначимо, що множинність підходів до визначення ключового поняття зумовлюється полісемією цього слова.

Серед учених, які зробили вагомий внесок у розробку проблем аналітики, обов'язково слід назвати Ю. П. Сурміна, який доволі глибоко й багатогранно висвітлює підходи до розуміння ключової термінології. Солідаризуємося з його думкою, що «аналітика як предмет наукового знання досліджена лише частково, а розвідки минулих років не можуть бути достатньою основою для осмислення складних і багаторівневих інформаційних процесів, з якими нам доводиться стикатися сьогодні» [3, с. 242].

Вчений зазначає, що семантика даної лексичної одиниці має передаватися через поняття «система знань» із вказівкою на розгалуженість і складність цієї системи. Синкретичний характер сигніфікату, за авторським баченням, зумовлений органічним поглинанням таких компонентів, як «*логіка* (наука про закономірності правильного мислення), *методологія* (система принципів, методів і прийомів пізнавальної діяльності), *евристика* (наука, що відкриває нове в різних сферах життя), *інформатика* (наука про інформацію, способи її отримання, накопичення, обробки і передачі)» [3, с. 242].

В іншій науковій праці цей же автор зауважує, що «аналітику не можна ототожнювати з аналізом. Вона являє собою специфічне суспільне явище, а не тільки інструмент розумової діяльності людей. Це складне поліструктурне утворення, яке можна розглядати з позиції діяльного, інституціонального, організаційного, ціннісного, гносеологічного, а також технологічного підходів» [4]. Для повноти розуміння усіх аспектів поняття «аналітика» Ю. П. Сурмін пропонує модель у вигляді піраміди, площинами якої є проблемний, методологічний, ціннісно-нормативний і організаційний аспекти.

Інший науковець – А. С. Баронін – в основу авторського визначення покладає діяльнісний підхід, тобто дорівнює поняття «аналітика» і «аналітична діяльність». З попереднім автором його погляди збігаються в аспекті синтезу складових елементів. Проте до уваги беруться не предмети й науки дисципліни, а специфічні властивості суб'єктів такої діяльності. Зокрема, вказується, що аналітика як діяльність передбачає синтез трьох компонент: функціональної (розвинена аналітична культура, що характеризується досягненнями у володінні відповідними аналітичними методами), галузевої (знання предметної галузі) і особистої (деяка обдарованість структури особистості) [5, с. 64]. Безумовно, такий підхід має право на існування, проте ми вбачаємо тут певні логічні похибки. По-перше, автор захоплюється індивідуалізацією аналітичного процесу, не враховуючи можливостей колективної праці, коли особистісні параметри кожного виконавця можуть суттєво відрізнятись, а в сукупності давати суттєвий результат. По-друге, не враховується організаційно-управлінський складник. По-третє, така якість, як обдарованість, властива самій особистості, а не її структурі. Тим більше невизначеність виникає при вживанні атрибуту «деяка». Яка саме обдарованість? А може, з позицій психології слід було б говорити не про обдарованість, а про здібності? Тож загальними недо-

ліками наведеного визначення вважаємо його неповноту й підміну опису діяльності описом доволі розмитих характеристик суб'єкта цієї діяльності.

Більш обґрунтованою нам здається дефініція, що розглядає аналітику як цілісну «сукупність принципів методологічного, організаційного й технологічного забезпечення індивідуальної й колективної розумової діяльності, що дає змогу ефективно опрацювати інформацію з метою вдосконалення якості наявних і надбання нових знань, а також підготовки інформаційної бази для ухвалення оптимальних управлінських рішень» [6, с. 28]. У наведеному визначенні також ідеться про поєднання окремих компонент (методологічної, організаційної й технологічної). Постановка методологічного компонента на першу позицію є вкрай важливою, оскільки в основі аналітики є концептуальні підходи до розв'язання певних проблем, вибір парадигми діяльності. Організаційна компонента в цьому разі виступає як елемент управління процесом. Технологічну компоненту, на наш погляд, не слід сприймати лише як застосування комп'ютерної техніки й певних програм. Нам здається, що слід говорити про технологію наукового дослідження в цілому. Не менш важливою є вказівка на те, що аналітика може виступати у формі як індивідуальної, так і колективної діяльності. Позитивним є і включення до визначення цілей аналітики, їх органічного зв'язку з оптимізацією управлінського процесу. Разом із тим дана дефініція також не може вважатися вичерпною, оскільки у ній не відображений проблемний аспект, що спонукає до здійснення такої діяльності.

Узагальнюючі матеріали, що містяться у наукових працях, можна встановити, що термін «аналітика» щодо його вживання в інформаційній сфері застосовується у таких значеннях:

1. Розгалужена і складна система знань; складне поліструктурне утворення [3].
2. Єдність пізнавально-практичного проблемного поля і аналітичних методів одержання знання [4].
3. Сукупність принципів методологічного, організаційного й технологічного забезпечення індивідуальної й колективної розумової діяльності [6].
4. Задовольняюча деяким цінностям і стандартам діяльність спеціальних організацій або підрозділів органів управління або окремих осіб щодо одержання знання про практичні проблеми, з якими стикається управління, і шляхи їх вирішення за допомогою застосування аналітичних методів [4].
5. Галузь діяльності, яка стрімко розвивається і базується на роботі з інформацією за допомогою аналітичних методів для забезпечення нагальних потреб держави, суспільства, окремих організацій, закладів, бізнес-структур [7].
6. Основа інтелектуальної, логічної, розумової діяльності, спрямованої на виконання практичних завдань. Її основою є принцип «випередження явищ», що дозволяє установі чи окремій особі прогнозувати майбутній стан об'єкта аналізу [8].

7. Сукупність методів, за допомогою яких можна виявляти приховані сенси в текстах і реальних соціально-політичних та економічних процесах [9].

8. Засіб перетворення інтуїтивних уявлень у логічний, раціональний план [9].

9. Потужний пласт інтелектуальної культури, використовуваний елітою будь-якого суспільства для управління соціумом [9].

10. Прикладна дисципліна, що формує компетентності аналітиків-професіоналів [10].

Крім того, спостереження за текстами наукових досліджень дозволило виявити, що термін «аналітика» нерідко вживається як узагальнена назва певних інформаційних продуктів, що відображають результати аналітичної діяльності (наприклад, аналітичних оглядів, довідок, звітів тощо).

Тож ядром семантичного поля ключового поняття виступають такі елементи, як «система знань» і «діяльність (галузі діяльності)». Решта значень займають колоядерну або периферійну позицію. Таке узагальнення є принципово важливим для чіткої диференціації понять «аналітика» й «аналітична діяльність».

Детальний розгляд значень ключового терміна необхідний для розвитку аналітикознавства як окремої наукової галузі, а також для того, щоб створити модель структури аналітики. Загалом таких моделей, на нашу думку, має бути щонайменше дві. Це детерміновано полісемією самого слова.

Якщо йдеться про аналітику як про **систему знань**, то до її структури, на наш погляд, необхідно включати такі компоненти, як: гносеологічна, соціальна, інформаційно-комунікативна, технологічно-праксеологічна, правова.

Гносеологічна компонента ґрунтується на постулатах і принципах теорії пізнання і передбачає опору на теоретико-емпіричні підходи до вивчення явищ, реалій, інтерпретації подій та прогнозування можливих варіантів розвитку суспільства або окремих його інституцій. У даному сегменті аналітична діяльність перетинається з діяльністю науковою, оскільки в результаті відбувається не тільки систематизація знань, а й їх прирощення. Гносеологічна компонента у цьому разі вбирає в себе саму методологію проведення досліджень, зумовлює вибір концептуальних підходів і використовуваних методів. Тож основним завданням гносеологічної компоненти аналітики можна вважати наукову діагностику, прирощення нових знань, науково обґрунтовану інтерпретацію інформації як створення підґрунтя для ухвалення управлінських рішень.

Соціальна компонента зумовлюється потребами суспільства у систематизованих знаннях, виробленні науково обґрунтованих стратегій свого подальшого розвитку. До соціальної компоненти з позицій суб'єктного підходу можуть бути віднесені як окремі особи (управлінці, аналітики), так і творчі колективи (аналітичні центри, відділи). З позицій об'єктного підходу до соціальної компоненти належать нагальні проблеми соціуму, потребуючі свого розв'язання; наявні відомості й дані, які в ре-

зультаті аналітичної діяльності перетворюються на інформаційний продукт, потрібний для ухвалення певних управлінських рішень. Отже, основним завданням соціальної компоненти є задоволення потреб спільноти в науково обґрунтованій інформації, що створює підвалини постійного розвитку суспільства.

Інформаційно-комунікативна компонента передбачає формування, упорядкування, поширення інформаційних потоків як невід'ємного елемента соціальної комунікації. Особливість функціонування даної компоненти на сучасному етапі зумовлюється такими чинниками, як глобалізація суспільства, суттєве зростання квалітативних показників інформації, стрімка динамічність зміни інформації, конкурентність, а у ряді випадків і конфронтація інформаційного контенту (наприклад, так звані інформаційні війни). У такий спосіб до інформаційно-комунікативної компоненти приєднуються ідеологічні, соціально-психологічні, політико-економічні елементи. Таким чином, на дану компоненту аналітики як системи знань покладається завдання постійної роботи з інформаційними потоками у руслі комунікації.

Технологічно-праксеологічна компонента має на меті оптимізацію розумової праці під час здійснення аналітичного дослідження. Ця компонента найбільшою мірою перетинається з аналітикою як діяльністю і передбачає використання певних методів і прийомів, комп'ютерних програм, організаційних заходів, без яких неможливе створення нового інформаційного продукту. Також технологічно-праксеологічна компонента тісно переплітається з компонентою гносеологічною, бо процесуально забезпечує її функціонування. Оскільки реалізація аналітики покладається на суб'єктів інформаційної діяльності, технологічно-праксеологічна компонента невід'ємно пов'язана із соціальною компонентою. Без аналітиків і фахівців у галузі інформаційних технологій вона просто втрачає свій сенс. Таким чином, головним завданням технологічно-праксеологічної компоненти виступає створення умов для найбільш ефективної діяльності осіб, на яких покладено аналітичні функції.

Правова компонента призначена для унормування правовідносин, що виникають у ході реалізації інформаційного процесу. Якщо говорити про аналітику як про систему знань, то виникає пріоритет законодавчого регулювання по нормах, закріплених у Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [11]. Головним завданням описаної компоненти є створення правового поля для функціонування аналітики як системи знань.

Одразу оговоримо, що кожна з компонент є взаємопов'язаною з іншими, вона не може існувати сама по собі. Знову ж таки кожна компонента є незамінною й не може бути винесена поза межі структури. Це створює підстави стверджувати тезу щодо системного характеру аналітики.

Якщо ж говорити про **аналітику** як про **діяльність**, то її структура буде відрізнятися від аналітики як системи знань. За нашою кон-

цепцією, структура аналітики в цьому разі має включати такі компоненти, як: аксіологічна, управлінська, суб'єктно-об'єктна, процесуальна, нормативна.

Аксіологічна компонента базується на системі цінностей, які є принципово важливими для певного суспільства. Її значення полягає у збереженні кращих традицій і розумінні суб'єктами інформаційної діяльності важливості справи для майбутнього. Особливість аксіологічної компоненти виявляється у поєднанні індивідуального й суспільного. Для окремої особистості вона може виконувати функцію мотивації. Для держави в цілому – підтримки національних інтересів і національної безпеки. Ми поділяємо наукові погляди Ю. П. Сурміна, який вважає, що саме «цінності істотно відрізняють державно-управлінську аналітику від наукового аналізу. Науковий аналіз базується на принципі об'єктивності, а державно-управлінська аналітика підпорядкована національним інтересам» [4]. Безумовно, це не означає відхід від принципу об'єктивності. Йдеться лише про домінуючі вектори. Отже, завдання аксіологічної компоненти у структурі аналітики як діяльності полягає у здійсненні деонтологічної функції.

Управлінська компонента необхідна для науково обгрунтованої поетапної організації та реалізації діяльності. Вона охоплює функціональний складник (цілепокладання, планування, організація, супроводження, контроль за виконанням, дотриманням строків, за якістю роботи тощо); комунікативний складник (спілкування із замовниками, керівниками, з членами науково-творчих колективів і допоміжними працівниками); роботу з персоналом (відбір і підготовка кадрів, оцінка ділових якостей і компетенцій, стимулювання до постійного професійного удосконалення тощо). У разі роботи творчого колективу на керівника покладається обов'язок створення належного морально-психологічного клімату, умов праці, що в кінцевому підсумку також відбивається на якості результатів.

Суб'єктно-об'єктна компонента аналітики представлена єдністю суб'єктів (як персональних, наприклад окремих експертів, так і колективних – аналітичних центрів, аналітичних підрозділів установ і закладів тощо) і об'єктів аналітичної діяльності (від окремих даних, що підлягають обробці, інформаційних ресурсів до кінцевих документів, що містять результати проведеної роботи). Окремим складником цієї компоненти виступає наукова спільнота в цілому, яка, на перший погляд, не належить до суб'єктів аналітичної діяльності, проте має безпосереднє відношення і до підготовки аналітиків, і до розроблення й апробації нових методів дослідження, наукових концепцій, і до незалежної оцінки якості інформаційного продукту, створеного іншими аналітиками.

Процесуальна компонента відтворює етапи, стадії аналітичної роботи, процедури збору, перевірки/верифікації інформації, методів її обробки, систематизації й синтезу нових знань. У сучасних умовах вона неможлива без вико-

ристання відповідних інформаційних технологій, обладнання і техніки. Тож до процесуальної компоненти ми відносимо як допоміжний складник автоматизацію процесів. Оскільки аналітика є творчим процесом, що базується на інтелектуальній діяльності, вбачаємо за необхідне виділити в досліджуваній компоненті когнітивний складник, адже інформаційні ресурси чи новітні технології мало чого варті без професійного мислення. Водночас слід зазначити, що успіх у реалізації процесуальної компоненти залежить, насамперед, від ефективності управлінської та суб'єкт-об'єктної компоненти, тобто комплексу чинників, що детермінують аналітику як діяльність.

Нормативна компонента має на меті регламентацію усіх аспектів аналітики як діяльності на рівні законів, підзаконних актів, а також в окремих випадках – відомчих інструкцій, положень тощо. Часом виникає необхідність у стандартизації та сертифікації окремих процедур, що також по суті є унормуванням діяльності. Оскільки тема нашого дослідження передбачає вивчення правового регулювання аналітичної діяльності, більш детально це питання буде висвітлено в окремому розділі.

Подвійна природа нормативної компоненти полягає в тому, що вона виконує функцію регулювання правових відносин в інформаційній сфері і водночас може являти собою об'єкт аналітичного дослідження (наприклад, з метою виявлення юридичних колізій, прогалин у законодавстві тощо).

З метою унаочнення структури аналітики як діяльності відтворимо основні положення у схемі.

Отже, можна стверджувати, що не існує єдиної структури аналітики. Кожного разу при вживанні цього терміна слід розрізняти його семантичні складники і залежно від цього говорити про ту чи іншу структуру. Зрозуміло, що запропонована нами модель структури не є остаточною, вона може удосконалюватися, доповнюватися, змінюватися, проте ми продемонстрували відмінності на поняттєвому рівні і в цьому сенсі деякою мірою упорядкували наявні підходи до розуміння аналітики.

Конгломерація обох наведених моделей структури відбувається на рівні певної предметної галузі. Так, поширеність аналітичної діяльності як окремої професії або ж складової частини інтелектуально-творчих, управлінських професій призвела до появи цілої низки різновидів аналітики. Зокрема, виділяються: державно-управлінська, політична, фінансова, виробнича, екологічна, кризова, бізнес-аналітика. У сфері інформаційних технологій є своя розгалужена система підвидів, куди входить системна аналітика, ІТ-аналітика, веб-аналітика, вірусна аналітика, спам-аналітика, аналітика інформаційних ресурсів, аналітика інформаційної безпеки та ін.

Оскільки державно-управлінська аналітика є провідною у визначеному переліку, є сенс обумовити, в чому полягає її специфіка. Узагальнюючи основні положення наукових праць зарубіжних учених, зокрема Т. Сааті і К. Керн-

са [12], Г. Саймона [13], а також вітчизняних дослідників В. Д. Бакуменка [14], О. Г. Брателя [15], Ю. П. Бурила [16], А. О. Дегтяря [17,18], О. В. Сосніна [19], С. О. Телешуна [20] та ін., можна говорити про взаємоспрямований характер управління й аналітики. З одного боку, державне управління бере на себе функції адаптивного скеровування аналітики як діяльності, зокрема здійснення замовлення на ті чи інші дослідження, процеси планування, збору й аналітико-синтетичної обробки інформації, формування й підтримання вимог до певних аналітичних документів і порядку їх представлення суб'єктам управління, контролю за термінами підготовки аналітичних матеріалів. З іншого – державно-управлінська аналітика надає можливості постійно вдосконалювати саме управління в умовах швидкоплинних змін і постійно зростаючих вимог до органів державної влади, уточнювати його цілі, надавати матеріали, що слугують підґрунтям для ухвалення управлінських рішень, працювати на випередження.

Повертаючись до викладу нашої концепції, зазначимо, що, попри специфічні особливості, кожен із видів і підвидів аналітики корелюється із запропонованою нами моделлю, яка виступає своєрідною універсалиєю.

Окремих коментарів потребує термінологічне сполучення «інформаційна аналітика», яке набуло широкого вжитку в наукових колах. З формально лінгвістичних позицій він є не зовсім коректним у плані семантики, адже аналітики без інформації не існує. У такий спосіб створюється деяка надлишковість, що з позицій лінгвістики можна кваліфікувати як плеоназм. Наприклад, вважається стилістичною похибкою вживати словосполучення «січень місяць», оскільки січень ні чим іншим, окрім місяця, не буває. У такому ракурсі випадок з інформаційною аналітикою асоціюється із наведеним. Можливо, замість цього слід було б говорити про аналітику інформаційної діяльності або аналітику інформаційної сфери, що за своїм значенням конкретизує об'єкт.

Проте у методології науки, практиці ІАД це термінологічне сполучення вживається доволі активно. Так, М. А. Сляднева, визначаючи сутність сучасної інформаційної аналітики, характеризує її як «складну комплексну діяльність, що спирається як на природний інтелект, так і на комп'ютерні технології оперування інформаційними масивами, методи математичного моделювання процесів і т. ін.» [21] Розвиваючи цю думку, Є. С. Гайдамак пояснює, що інформаційна аналітика виконує, передусім, завдання якісно-змислового перетворення інформації, функціонально перетинаючись у цьому плані з науковою (вироблення нового знання) і управлінською (розробка варіантів рішень, сценаріїв) діяльністю [22]. Науку та інформаційну аналітику споріднюють способи пізнання світу та наукове осмислення в ході аналізу його реалій. Відмінність полягає в тому, що інформаційна аналітика, спираючись на закони й закономірності науки, найчастіше має справу з феноменологією буття, проводячи діагностику, надає оцінку явищ і фактів з виходом на прогнозуван-

ня розвитку подій або альтернативи рішень.

Як нам здається, найбільш вдалим є підхід до розуміння інформаційної аналітики, сформульований В. А. Ліпканом та І. М. Сопілком, які вважають, що інформаційна аналітика репрезентується: 1) як *фундаментальний аналіз* усієї сукупності інформаційних відносин; 2) як *емпіричний аналіз*, який містить сукупність кількісних та якісних методів дослідження інформаційної політики; 3) як *прикладний аналіз*, тобто галузь соціальної практики в інформаційній сфері, в рамках якої виробляються конкретні пропозиції щодо дій в інформаційному просторі, даються конкретні рекомендації щодо реалізації державної інформаційної політики [23, с. 14; 24].

У цій концепції нам імпонує системність, всебічність, багаторівневість, можливість її застосування як у теоретичних, так і прикладних дослідженнях.

Висновки.

Підбиваючи проміжні підсумки, зазначимо, що поняття «аналітика», «інформаційна аналітика» є чи не найпоширенішими у науковій, інтелектуальній сфері, а також у прикладних галузях. Вони характеризуються багатогранністю і складністю. Спостерігається феномен їх невичерпності. Скільки б дослідники не намагалися їх охарактеризувати, щоразу відкриваються нові сторони. Проте без чіткого розуміння зазначених сигніфікативів успішна реалізація діяльності, особливо у роботі з інформацією, практично неможлива.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. Новий словник іншомовних слів / укладання і передмова О. М. Сліпущко, 20 000 слів. – К.: Аконіт, 2008. – 848 с.
3. Сурмін Ю. П. Теория систем и системный анализ : учебное пособие / Ю. П. Сурмін. – К.: МАУП, 2003. – 368 с.
4. Сурмін Ю. П. Аналітика державного управління: сутність і тенденції розвитку / Ю. П. Сурмін [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej5/txts/06sypdsv.htm>.
5. Баронін А. С. Аналіз і прогноз у політиці та бізнесі / А. С. Баронін. – Київ: Видавець Паливода А.В., 2005. – 128 с.
6. Курносов Ю. В. Аналітика, методологія, технологія і організація інформаційної аналітичної роботи / Ю. В. Курносов, П. Ю. Конотопов. – М.: Русаки, 2004. – 512 с.
7. Туронок С. Г. Политический анализ : Курс лекций : учебное пособие / С. Г. Туронок. – М.: Дело, 2005. – 360 с.
8. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів / Л. Я. Філіпова, І. В. Захарова // Вісник ХДАК. Випуск 28, 2009. – С. 44–52.
9. Дяченко Н. П. Методологічне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування /

Н. П. Дяченко [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2013-4/doc/3/02.pdf>.

10. М. П. Звидрина. Разнообразие специализаций аналитиков и профессиональных требований к ним / М. П. Звидрина ; Труды Санкт-Петербургского государственного университета культуры и искусств, 2013. – Т. 197. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/raznoobrazie-spesializatsiy-analitikov-i-professionalnyh-trebovaniy-k-nim>.

11. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13.12.1991 (редакція від 17.05.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.

12. Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем / Саати Т., Кернс К. ; пер. с англ. – М. : Радио и связь, 1991. – 224 с.

13. Саймон Г. Административна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Г. Саймон ; пер. з англ. – К. : АртЕк, 2001. – 392 с.

14. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія / В. Д. Бакуменко. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 328 с.

15. Братель О. Поняття та зміст доктрини інформаційної безпеки / О. Г. Братель // Право України. – 2006. – № 5. – С. 36–40.

16. Бурило Ю. П. Організаційно-правові питання державного управління в інформаційній сфері : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ю. П. Бурило; Державний вищий навчальний

заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – К., 2008. – 222 с.

17. Дегтяр А. О. Аналітично-організаційне забезпечення прийняття та реалізації державно-управлінських рішень : дис. ... д-ра наук з державного управління: спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / А. О. Дегтяр ; Донецький державний ун-т управління. – Донецьк, 2005. – 415 с.

18. Дегтяр А. О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення / А. О. Дегтяр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2004. – 224 с.

19. Соснін О. В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України / О. В. Соснін. – К., 2003. – 572 с.

20. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні : навчальний посібник / С. О. Телешун. – К. : НАДУ. – 2009. – 168 с.

21. Сляднева Н. А. Информационная аналитика – эзотерическое искусство или современная профессия? [Электрон. ресурс]. – Режим доступа : <http://www.fact.ru/www/arithiv7s6.htm>. (25.07.03)

22. Гайдамак Е. С. Информационно-аналитическая деятельность специалиста в области образования / Е. С. Гайдамак [Электрон. ресурс]. – Режим доступа : <http://www.omsk.edu/article/vestnik-omgru-83.pdf>

23. Сопілко І. М. Правове регулювання відносин щодо отримання органами державної влади України інформації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / І. М. Сопілко. – К., 2010. – 22 с.

24. Ліпкан В. А. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні : монографія / [В. А. Ліпкан, І. М. Сопілко, В. О. Кір'ян] ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. – К. : ФОРМ О. С. Ліпкан, 2015. – 664 с.

Статья посвящена определению понятия и детализации содержания аналитической деятельности. Представлен авторский подход к пониманию сути, структуры и задачи аналитики. Проанализированы основные подходы к пониманию термина «аналитика» в словарях, текстах законодательных и нормативных актов, а также взгляды ведущих отечественных ученых. Охарактеризован термин «аналитика» в аспекте его употребления в информационной сфере. Проанализирована аналитика как система знаний, в структуру которой входят гносеологическая, социальная, информационно-коммуникативная, технологическая и правовая составляющие. Отдельно охарактеризован каждый компонент структуры аналитики как системы знаний.

Ключевые слова: информация, аналитика, методология, правовое регулирование, методология аналитики, методологическая платформа осуществления анализа.

The article is devoted to the definition of the concept and detail of the content of analytical activity. Presented author's approach to understanding the essence, structure and tasks of the analyst. The basic approaches to the understanding of the term «analytics» in the dictionaries, texts of legislative and normative acts, as well as the views of leading Ukrainian scientists are analyzed. The term «analyst» concerning his use in the information sphere is described. Analyzed as an information system as a system of knowledge, the structure of which includes epistemological, social, informational and communicative, techno-praxeological and legal components. Each component of the structure of analytics as a system of knowledge is separately described.

Key words: information, analytics, methodology, legal regulation, methodology of analytics, methodological platform of analysis.

